

varmtfølelse Kristne, der gøre det, at den eneste Forryngelse, Kristendommen kan faa, og som kan tjene til at skaffe den Udbredelse og Tilslutning blandt de store Masser, er, at Kristendommens Form og Indhold bliver en anden, end den er nu, at den nærmer sig den Maade, hvorpaa de første kristelige Apostle prædikede Kristendom. Og naar der synes ude omkring i Folkets store Masser at være Antipati mod Kristendommen, tror jeg snarere, det er Antipati mod de kirkelige Former, under hvilke Kristendom prædikes, og den Maade, hvorpaa den øves, end Antipati over for selve Kristendommen. Jeg bilder mig ind, at naar man kunde foretage en Analyse, vilde man neppe træffe nogen Tid, hvor der har været en saa stærk religiøs Følelse i de brede Lag af Befolkningen som i vore Dage. Denne religiøse Følelse staar efter min Opfattelse i nøje Forbindelse med de Retfærdighedsbestræbelser, som nu i Modsætning til tidligere gøre sig gældende, navnlig i de brede Lag.

Mit ideale Standpunkt med Hensyn til Spørgsmaalet om Kirkens Ordning er selvfølgelig det, som det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borgbjerg) har udtalt, og hvortil andre ærede Medlemmer have sluttet sig, nemlig det gamle grundtvigske: fri Præst i fri Menighed, og jeg tror, at Gennemførelsen i det væsentlige af det Lovforslag, der foreligger, vil tjene til at skaffe os en Ordning, som befrier os for meget af det Hykleri og meget af den Usandhed, der skjuler sig inden for Folkekirken i vore Dage. Der er i disse Dage en Mand, som har faaet Løjlighed til at prædike i danske Kirker — ganske vist i begrænset Omfang —, skønt han ikke har teologisk Embedseksamen, nemlig Frederik Grundtvig. Jeg skulde mene, det er den Vej, vi blandt andet skulle ind paa, at komme bort fra den ensidige teologiske Uddannelse, som nu giver Adgang til at blive Præst i Folkekirken, og komme til den ene ideale Ordning, at Menighederne selv valgte og selv lønede deres Præster. Jeg tror ikke, der vilde komme nogen egentlig religiøs Fanatisme ud af en saadan Ordning. Jeg tror i hvert Fald, at det danske Folk er kommet saa vidt frem i Oplysning og Tolerance over for andre, at man ikke kunde tænke sig en Opblussen af de religiøse, fanatiske Stridigheder, som fandt Sted i ældre Tider, og som navnlig fandt en yppig Jordbund i den Uvidenhed, som var almindelig den Gang hos den jævne Befolkning.

Jeg kunde ligesom en hel Del af de øvrige Medlemmer, der have udtalt sig om

Præsternes Ansættelse og Præsternes Af-sættelse, ønske at udtale ved denne Løjlighed, at det maa betragtes som rimeligt og naturligt, at der gives Menigheden Adgang til at komme af med de daarlige Præster, saaledes at man ikke oplever de forargelige Skuespil inden for Folkekirken, som man, som ogsaa er nævnt af det ærede Medlem fra Storeheddinge (Svend Høgsbro), har haft Løjlighed til at overbevise sig om i de senere Tider, og jeg vil i denne Forbindelse ikke unnlade at udtale min Forbavselse over, at den højtærede Kultusminister synes at vælge den samme Fremgangsmaade som de tidligere Kultusministre i Retning af Undersøgelse over for de Præster, hvis Adfærd er bleven gjort til Genstand for offentlig Paatale i Bladene. I det Blad, jeg bl. a. er med til at redigere, „Demokraten“, fandtes for nogle Maaneder siden en Artikel om en Præst i det nordlige Jylland og det Forhold, i hvilket han stod til sin Menighed. Præsten og hans Menighed havde bl. a. gjort sig bekendt af Offentligheden ved noget, der skete i Kirken, idet en Gaardejers Hustru en Dag, efter at Præsten havde talt, var gaaet op i Gangen, og da hun mødte Præsten, havde givet ham en Lussing. Den højtærede Kultusminister har over for denne offentlige Paatale af en Præsts Forhold til enkelte af hans Menigheds Medlemmer valgt at lade vedkommende Præst anlægge Søgemaal imod Bladet. Der er af det ærede Medlem for Storeheddinge tidligere ført Klage over, at Kultusministeren ikke i Stedet for valgte at lade vedkommende Præsts Forhold undersøge. Det siger sig selv, at et Blad aldrig er i Stand til at skaffe Vidnesbyrd og faa Sandheden for Dagen saaledes, som Kultusministeriet vil være i Stand dertil gennem de mange Myndigheder, som staa til Ministeriets Raadighed.

Jeg er tillige stemt for, at vi faa disse Menighedsraad gennemførte, fordi jeg tror, at de i meget betydelig Grad ville skærpe den almindelige Ansvarsfølelse hos Folkekirkens Medlemmer, og navnlig tror jeg, at man efter Gennemførelsen af dette Lovforslag med en Række af de Ændringer, der bleve berørte af det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds, vil naa dertil, at man i alt Fald kan sige til de Menigheder, der beklage sig over de Præster, de have, som Henrik Pontoppidan i „Isbjørnen“ lader Grønlænderen sige: „I have de Tyranner, I fortjene.“ Men i øvrigt betragter jeg det som en given Ting, at i det Øjeblik, Menighedsraadene ere oprettede,